БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 106 (4097). | Шанба, 31 май 1969 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ЭРТАГА — БОЛАЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ ХАЛҚАРО КУНИ

БОЛАЛАР — КЕЛАЖАГИМИЗ

Ер юзида бир миллиарддан ортиқ бола яшайди. Улар сафига ҳар куни, ҳар соатда миллион-миллион янги меҳмонлар қўшилади. Бу азиз фарзандлар ҳар бир оиланинг, она-Ватаннинг қувончи, келажаги орзу-умиди. Фарзанд туғилдими, унга битмас-туганмас меҳр-муҳаббат, олам-олам ғамхўрликлар бахшида бўлади. Ахир, бугун туғилган чақалоқ, йўргакдаги гўдак бир парча эт эмас, у номи мағрур жаранглайдиган чинакам инсон! Ўзи ширин, ўзидан тили ширин фарзандларни нечоғлик меҳр-саховат билан авайлаб ўстириш, беғубор, қувноқ ёшлигини таъминлаш, ҳар қандай офат, қирғин уруш ўтидан ҳимоя қилиш, бахти-саодатини кўзлаб ўқитиш, билим бериш ҳар жиҳатдан етук киши қилиб етиштириш, катта ҳаёт йўлига бошлаб кириш катталарнинг муқаддас бурчидир.

Аммо, ана шу муқаддас бурчни адо этишда яшаб турган муҳит, ижтимоий тузумнинг беқиёс роли бор. Болаларнинг тақдири ер шарининг турли мамлакатида турлича. Ҳамма нарса инсон учун, инсоннинг бахти-саодати учун шиори кенг ва букилмас қанот ёйган бизнинг Советлар мамлакатида болалар учун ғамхўрлик қилиш давлат иши ҳисобланади.

Одамларга чинакам инсон қадрини топиш имкониятини берган бутун прогрессив инсоният доҳийси Владимир Ильич Ленин бундан 50 йил муқаддам, 1919 йил 4 январда болаларни ҳимоя қилиш Советини таъсис этиш ҳақидаги қарорга имзо чекканди.

Жонажон партиямиз Программасида ҳар бир боланинг бахти-саодатини, қувноқ ёшлигини таъминлаш коммунистик жамият қуришнинг муҳим вазифаларидан бири қилиб белгиланган. Халқимиз томонидан кимники энг яхши нарса яратилса, бариси фарзандларимизга бўлсин, деймиз.

Шуниси жуда қувончлики, бизда ҳали фарзанд она сийнасида эканидаёқ унга нисбатан ғамхўрлик кўрсатила бошланади. Совет қонунчилиги она учун белгиланган ҳамма имтиёзларни, унинг бутун манфаатларини кўзлайди. Фарзанд туғилгач, у бола соғлом, бақувват, билимдон бўлиб ўсиши учун ҳамма шароитлар яратиб берилади.

Иттифоқимиз, республикамиз миқёсида сўзламай, фақат областимиз мисолида бир-иккигина рақамларни санаганимизда фикримизни тўла ифодалаган бўламиз. Областимизда, Тошкент шаҳридан ташқари, 784 мактаб қучоғида 36170 бола таълим олмоқда. Уларга ўн саккиз ярим минг ўқитувчи дарс бермоқда. 1968 йилнинг ўзида болалар боқчасидаги ўринлар 2885 тага кўпайтирилди. 1969 йилнинг охирига келиб бу ўринлар 6060 тага етказилади.

Бундай қувончли рақамларни яна қанча-қанчасини келтириш мумкин. Мана, ёзги таътил кунлари келди. Жонажон мактабларда ўқиш тугаши билан ўғил-қизлар соя-салқин, баҳаво боғлар, тоғ бағри, сўлим-сой соҳилларида уларни қучоқ очиб кутаётган пионер лагерларига йўл оладилар. Ёз бўйи мириқиб дам оладилар. Мурғак танларини чиниқтириб қайтадилар. Улар осмонида ҳар доим қуёш порлайди, Ватанининг беқиёс меҳр чашмасидан дилллари қувнайди. Шу зайлда ўсади, камол топади.

Аммо, ер юзида шундай болалар ҳам борки, улар туғилгандаёқ йўқчилик, қашшоқлик, азобу-уқубатда кулфат билан бирга дунёга келади. Бутун жаҳонда бир миллиард бола яшаса шулардан 600 миллиони оч, яланғоч, дарбадар умр кечиради. Тўйиб овқат емаслик, мунтасил очлик оқибатида ҳар куни 20 минг бола дунёдан кўз юмади.

Бу даҳшатли, ўта аянч аҳвол капиталистик дунёда, зўр бериб қуролланаётган, ўзига-ўзи гўр қазиётган империалистик мамлакатларда содир бўлмоқда. Капиталистик мамлакатларда яшаётган болаларнинг қирқ проценти мактабда ўқишдан маҳрум. Америка Қўшма Штатларида кўзи ёриган она олти кун туғруқхонада ётгани учун 500—600 доллар ҳақ тўлаши керак.

Бундан йигирма йил муқаддам, 1949 йилнинг ноябрида халқаро хотин-қизлар демократик федерацияси ташаббуси билан ўтказилган хотин-қизлар конгрессида 1 июнь болаларни ҳимоя қилиш халқаро куни деб белгиланган эди. Биринчи бор 1950 йилда 51 мамлакатда бу кун катта муваффақият билан нишонланганди. Шундан буён ҳар йили жаҳондаги ҳамма прогрессив инсоният бу кунни катта байрам қилади. Бу ташкилотнинг ташаббуси билан қатор мамлакатларда болаларнинг ҳимоясига қаратилган кўпгина йиғилишлар, намойишлар ўтказилиб турилади. Унда хотин-қизларнинг халқаро, миллий ташкилотлари ҳамда жаҳондаги ҳамма хотин-қизларга қарата: **«КЕЛИНГЛАР, ФАРЗАНДЛАРИМИЗНИНГ БАХТ-САОДАТИ УЧУН, НОДОНЛИК, ҚАШШОҚЛИК ВА УРУШДАН АБАДИЙ ХАЛОС БЎЛГАН, ФАРОВОН ҲАЁТ ЯРАТИШ УЧУН БИРГАЛИКДА КУРАШАЙЛИК»**. деган шиор қабул қилишган.

Аммо, капитал ҳукм сурган мамлакатларда катталар билан бир қаторда болалар ҳам азоб-уқубат чекмоқда, Вьетнам осмонида қора булутлар дайдиб юрибди. Қанчадан-қанча бегуноҳ гўдаклар ажал олови остида ҳалок бўлаяпти. АҚШ қонхўрларининг бу ҳаракатларини бутун жаҳондаги соф виждонли кишилар қаттиқ қоралайди, лаънатлар ўқийди. Қаҳрамон Вьетнам халқи ўз ватани озодлиги курашида ғалаба қилади. Вьетнам болалари осмонидаги булутлар кўтарилади, улар учун ҳам қуёш чарақлайди.

Бундан ўн йил муқаддам БМТнинг Бош ассамблеяси «Боланинг ҳақ-ҳуқуқи» деган декларация қабул қилган эди. Лекин декларациянинг принциплари ҳамма ерда ҳам қўллаб-қувватлангани йўқ. Шунинг учун ҳам болаларнинг келажаги, бахтиёр ёшлиги учун тинчликсевар халқларнинг биргаликда туриб кураш олиб боришларини талаб этади.

Болаларни ҳимоя қилиш халқаро кунида жаҳондаги ҳамма прогрессив жамоатчилик янги урушнинг олдини олиш, тинчлик учун, халқларнинг осойишталиги учун, болаларнинг порлоқ келажаги учун олиб бораётган ҳаракатини бирлаштиради.

Келажагимиз, қувончимиз бўлган болаларнинг бахти доимо кулиб боқсин. Улар осмонида доимо қуёш порлайверсин.

БАХТЛИ БОЛАЛИК. А. Абалян фотоэтюди.

А. Н. КОСИГИН КОБУЛДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

КОБУЛ. 30 май. (ТАСС). Бош министр Нур Аҳмад Эътимодининг таклифига биноан Афғонистонга расмий дўстона визит билан келган СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ва унинг ҳамроҳлари бугун визитни тамомлаб. «ИЛ-18» самолётида Кобулдан Покистонга жўнаб кетдилар.

А. Н. КОСИГИН РАВАЛПИНДИГА КЕЛДИ

РАВАЛПИНДИ. 30 май. (ТАСС). СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Покистон президенти генерал А. М. Яҳёхоннинг таклифига биноан дўстона фикрлашиб олмоқ учун Равалпиндига келди.

СССР ва Покистон давлат байроқлари билан безатилган Чаклал аэродромида А. Н. Косигинни Покистон президенти генерал Яҳёхон, ҳарбий маъмурият кенгашининг аъзолари генерал лейтенант А. Ҳамидхон, авиация маршали Нурхон, вице-адмирал М. Аҳсан ва бошқа расмий кишилар кутиб олишди.

Кутиб олиш чоғида ҳарбий қоровул саф тортиб турди ҳамда Совет Иттифоқи ва Покистон гимнлари ижро этилди.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПИЛЛА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 30 МАЙГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — бир кунда ва учинчи стун мавсум бошидан бери топширилган пилла (процент ҳисобида).

Бекобод	19,7	70,4
Калинин	10,8	58,1
Оржоникидзе	8,4	31,0
Ўрта Чирчиқ	10,7	26,9
Янгийўл	7,2	17,8
Бўка	7,1	15,3
Оққўрғон	3,4	5,0
Бўстонлиқ	1,0	1,0
Юқори Чирчиқ	—	—
Область бўйича:	7,9	26,3

САБЗАВОТЧИЛАР ҒАЙРАТИ

Беш йилликнинг тўртинчи йилида шаҳарликлар дастурхонига 3409 тонна сабзавот маҳсулоти етказиб бериш ниятида Калинин районидаги «Москва» колхози деҳқонлари сабзавот экинларига ишлов беришни уюшқоқлик билан олиб бормоқдалар.

Колхознинг Қ. Ёқубжонов, С. Маҳмудов, С. Ғуломов бошчилик қилаётган бригадаларида айниқса экин парвариши намунали ташкил этилган.

Т. ҚУШОҚОВ.

ҒАЛАБА РАПОРТЛАРИ

Эл-юртни шойи-атласга буркаш учун ҳаракат қилаётган областимиз пиллакорлари шу кунларда ғайратларига-ғайрат қўшиб меҳнат қилмоқдалар.

Улар ипак қурти боқиш кампанияси бошланмасдан анча илгари ҳамма тадбирларни кўриб қўйган эдилар. Қуртхоналарни сифатли ремонтдан чиқардилар. Етарли асбоб-ускуналарни тахт қилиб, пиллачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлаш учун тутзорларни сифатли парвариш қилдилар.

Кеча Калинин районидаги иккита совхоз йиллик пилла тайёрлаш планини бажарганликлари ҳақида ғалаба рапорти бердилар.

«Келес» совхозининг пиллачилари беш йилликнинг тўртинчи йилида 70 қути қурт уруғини парвариш қилдилар. Давлатга 3200 килограмм «кумуш тола» сотиш учун социалистик мусобақа асосида иш бошлаган эди. Улар ҳар қути қурт уруғидан пландаги 56 ўрнига 60 килограммдан пилла тайёрлашга сўз беришганди. Натижада мўлжалдагидан анча кўп пилла тайёрланди. Шу кунгача улар ҳар қутидан 56 килограммдан ошириб ҳосил йиғиштириб олиб, энди мажбуриятни бажариш учун курашмоқдалар.

Совхознинг бу катта ғалабасига опа-сингиллар Қутби, Ҳабиба, Жўрахон Тошматовалар катта ҳисса қўшдилар. Улар ҳар қутидан 90 килограммдан пилла тайёрладилар.

Шунингдек, 2-«Тошкент» совхозининг пиллакорлари ҳам 102 процентдан кўпроқ ҳосил топшириб, йиллик планни муваффақиятли адо этишди.

Ҳар иккала совхозда давлатга «кумуш тола» топшириш қизғин давом этмоқда.

КЎПЛАБ ПИЛЛА ТОПШИРИЛМОҚДА

Шу кунларда Оржоникидзе район пилла қабул қилиш пунктида иш қизғин. Пунктга пилла ортган машиналар сони кундан-кун кўпайиб кириб келмоқда. Бу ерда меҳнат қилаётган азаматлар бу йил камида 119 тонна сифатли пилла тайёрлаш учун курашмоқдалар.

Пилла топшириш айни қизиган шу дамларда райондаги Ленин номли, «Коммунист», Киров номли, «Маданият» колхозларининг «кумуш тола» бунёдкорлари ғайрат кўрсатмоқдалар.

Ленин номли колхозда 403 қути қурт боқилди. Хўжалик пиллакорлари бу йил 20,5 тонна пилла сотиш мажбуриятини олганлар.

Йўлдош Ражоббоев бошлиқ бригадада 12 қутидан 660 килограмм, Маҳамат Нортоев бошлиқ бригадада 32 қути қуртдан 1760 килограмм пилла олиниб, йиллик план муддатидан илгари бажарилди. Колхознинг пешқадам пиллакорлари Саломат Султонова бир қути қуртдан 60 ўрнига 105 килограмм, Ҳикоят Нормуҳамедова 111 килограмм, Матлуба Султонова 91 килограммдан пилла териб олиб, яхши кўрсаткичларга эришдилар.

И. РУСТАМОВ.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш йиллик планини муддатидан илгари бажарганликлари учун область ҲУРМАТ ТАХТАСИга ёзиладилар:

КАЛИНИН РАЙОНИ БЎЙИЧА:

«Келес» совхози (директори **А. Абдувалиев**, партия ташкилотининг секретари **О. Садриддинов**, комсомол ташкилотининг секретари **Қ. Эшонқулов**, ипакчилик агротехниги **Ш. Мусаева** ўртоқлар) 3900 килограммдан кўпроқ пилла сотиб, йиллик планни 100,4 процент бажарди.

2-«Тошкент» совхози (директори **М. Рашидов**, партия ташкилотининг секретари **Э. Худойберганов**, комсомол ташкилотининг секретари **Н. Сиддиқов**, ипакчилик агротехниги **С. Ғафуров** ўртоқлар) 800 ўрнига 817,9 килограмм пилла сотиб йиллик планни 102 процент адо этди. Пилла топшириш давом этмоқда.

ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИ КУЧАЙТИРИНГ

Далалар, кенг, поёнсиз далалар. Ҳамма ерда иш қизғин. Деҳқонларнинг қўллари қўлларига тегмайдиган пайт. Бир томонда пилланинг ташвиши, иккинчи томонда ғўза яганаси, чопиғи, сув шоширяпти. Ҳамма иш баробар келгач, вақт тиғиз. Бу ҳол хўжалик раҳбарларидан, бригада ва звено бошлиқларидан ишни оқилона олиб боришни, мавжуд кучларни, техника воситаларини дала ишларига тўла сафарбар этишни талаб қилади.

Бекобод районидаги бир қатор хўжаликларда иш айни куннинг талабига мувофиқ уюштирилганидан ғўза яганаси, чопиғи, ўғитлаш ва суғориш, пилла териб топшириш бир мунча дуруст.

Баъзан «бу йил пахта кечки бўлиб қоляпди» деган гаплар эшитилиб қолади. Бироқ тажрибали деҳқонлар бундай беҳуда гапларни рад этмоқдалар. Бекободга кетаётиб йўлда бир чол билан суҳбатлашиб қолдик. Унинг гапига қараганда бу йил пахта йили бўлади. Райондаги кўпгина колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ҳам катта умид билан ишлаётганликларини айтмоқдалар.

— Бу йилги ғўзаларни ҳар йилгидан кечки деб бўлмайди. Ҳар йили чигитни эрта экар эдик, лекин уни ундириб олишга келганда кўп меҳнат сарфлардик. Талайгина ерларга сув қўйиб чигитни ундириб олар эдик. Бултур анча ердаги ғўзани ундириб олгунча уни кўндалангига қирқишни ҳам, ягана қилишни ҳам тўхтатиб туришга мажбур бўлган эдик. Бу йил эса чигитни майнинг охиригача асосан экиб олдик. Ҳамма майдонлардаги ғўза ернинг намига текис униб чиқди. Чигит суви берилмади. Кўндалангига қирқишни ва ягананн асосан тамомладик десак бўлади. Шунинг учун бу йил ғўзамизни бултургидан кеч деб бўлмайди, — дейди 2-«Далварзин» совхозининг директори Раимжон Исмоилов.

2770 гектар ерга чигит экиб уни тупроқ намига бир текис ундириб олган бу совхозда ғўза парвариши кундан кунга қизиб бораяпти. Х. Бозорбоев, М. Рапиевлар бошлиқ бригадаларда, Ш. Аҳмедов, Қ. Холматов, Н. Қодиров, А. Раҳмонов, А. Қаюмов сингари ўртоқлар бошлиқ бир қатор звеноларда ягана, ўғитлаш ва ғўзага биринчи сув бериш бир-бирига боғлаб олиб борилмоқда. Шу кунларда совхоз далаларида 84 та чопиқ трактори ишлаб турипти. Бу тракторлар билан ғўза узунасига ва кўндалангига культивация қилинаяпти. Сув қўйиш учун ер тайёрланяпти.

Кейинги ёмғир натижасида айрим пайкалларда ҳосил бўлган қатқалоқ йўқотилди. Лекин ғўза илдизлари бир мунча бўшаб қолганини ва куннинг тез исиб кетганини ҳисобга олиб шундай ерларга тезроқ сув қўйиш чоралари кўриляпти. Уқариқлар олинди, эгатлар ҳозирланиб сув тарала бошланди. Умуман ғўзага сув қўйишни тезлаштириш учун 360 киши тайинланди. 10 июнгача уларнинг сонини 500 кишига етказиш мўлжалланяпти.

Дзержинский номли колхоз раиси Иноможон Ортиқов ҳам бу йил пахта йили, ғўза бултургидан эрта ва соғлом деган фикрни исботлаш учун талай далиллар келтирди. Бу ерда ҳам чигит ер намига текис ундириб олинган. Асосий майдонлардаги ғўза чинбарг чиқарган. Бу колхозда ягана тез ва сифатли ўтказилмоқда.

Колхознинг 1700 гектар пахта майдонидан 700 гектари шамол келиб турадиган зонага жойлашган. Кучли шамол кўп вақт кўчатни ётқазиб кетади. Шуни ҳисобга олиб, бу ерга чигит тор қаторлаб экилган. Э. Хўжақулов, И. Ғафуров, З. Ғафурова, Т. Ҳидиров, О. Жониқулов сингари звено бошлиқлари ғўза парваришида пешқадам. Улар ягананн, биринчи озиқлантиришни тамомлаб сув қўйишни бошлаб юбордилар.

— Кўчатимиз жуда яхши, текис, соғлом, дуркин ўсаяпти. Бу мўл ҳосил нишонаси. Ҳамма гап шу ғўзаларни вақтида парвариш қилишда, дастлабки ютуқларни мустаҳкамлаб қолиш учун ишни ҳар тарафлама кучайтиришда қолган, — дейди колхоз раиси Ортиқов.

Колхозда ғўза парваришини кучайтириш учун қўшимча чоралар кўриляпти. Пилладан бўшаган ва бошқа ишга яроқли кишиларнинг ҳаммасини ғўза парваришига сафарбар этиляпти. Бундан ташқари план бўйича биркитилган ва ҳозир далаларда ишлаб турган чопиқ тракторидан ташқари яна 6 та чопиқ тракторига культиватор осилиб зарур жойларга ёрдам беришга тайёрлаб қўйилди.

Бу хўжаликларда ғўза парвариши бир мунча дуруст бўлса ҳам лекин район бўйича аҳвол кишини қаноатлантирмайди. Ғўза яганаси, ғўзани узунасига ва кўндалангига культивация қилиш, суғориш суръати талабга жавоб бермайди. «Коммунизм» колхозида парвариш анча суст аҳволда.

Ана шундай хўжаликларга айниқса кўпроқ ёрдам бериш, умуман районда ғўза парваришини ҳар тарафлама кучайтириш учун зарур тадбирларни кўриш талаб этилади.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

УРТА ЧИРЧИҚ районидаги Охунбобоев номли колхознинг далаларида ғўзалар яшнаб ўсмоқда. Механизаторлар парваришни кучайтириб, мўл ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Суратда: механизатор В. Норқулов қатор ораларини иккинчи бор культивация қилаётир. А. Абалян фотоси.

НАВБАТ ИККИНЧИ ПАРВАРИШГА

Пахта далаларида ғўза парвариши кун сайин авж олдирилаётган шу кунларда звеномиз деҳқонлари ғайрат кўрсатиб ишлаяптилар. Ғўза ниҳолларига икки томонлама комплекс ишлов бериш айниқса яхши бораяпти. Ғўза ҳозирғача биринчи парваришдан тўла чиқарилди. Ягаңалаш ва чопиқ эса ниҳоясига етай деб қолди.

Бу йилги об-ҳавонинг паст ва серёғин келиши ниҳоллар ривожига бирмунча салбий таъсир қилди. Биз шуни ҳисобга олиб, гектарига 150—160 килограммдан азотли ўғит солмоқдамиз.

Звеномиз деҳқонлари бу йил ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилни 5—6 центнерга кўтаришга қатъий аҳд қилдилар. Баҳри Зарипова, Кибор Ражабов, Мамед Музаффаров каби меҳнатсевар пахтакорларнинг ғайрати туфайли пайкаллардаги ниҳоллар кун сайин бўйига-бўй қўшмоқда.

Беш йилликнинг тўртинчи йилида 90 тонна ўрнига 120 тоннадан ортиқ «оқ олтин» етиштириш учун курашаётган звеномизнинг миришкор деҳқонлари меҳнатидан яшнаётган ғўза ниҳоллари мўл ҳосилдан дарак бериб турибди.

И. РАҲИМОВ,
Бўка районидаги Охунбобоев номли колхознинг звено бошлиғи.

ҚАРДОШ МАМЛАКАТЛАРГА

«УЗБЕКСЕЛЬМАШ» заводида ишлаб чиқарилаётган қишлоқ хўжалик машиналари қатор чет эл мамлакатларига ҳам юборилмоқда. Суратда: Болгария ва Жазоирга жўнатиш учун тайёрлаб қўйилган сеялкалар. М. Нуриддинов фотоси.

ЭЛЕКТР пайвандчи Елена Настена Донецк қурилиш поездининг илғор бинокорларидан. У кўпқаватли уйлар қурилишида фидокорона меҳнат қилмоқда. Нормани доим ортиғи билан бажаради, ишининг сифати ҳам жуда яхши. Суратда: ўртоқ Е. Настена.

А. Абалян фотоси.

БОШЛАНҒИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА

КОММУНИСТЛАР ИШБОШИ

КАЛИНИН **районидаги Навоий номли колхоз** партия ташкилоти ҳисобида 110 коммунист бор. Коммунистларнинг қарийб барчаси бевосита ишлаб чиқаришда меҳнат қилмоқда.

Колхоз аъзолари бу йил 150 гектар майдонга картошка, 280 гектар ерга сабзавот, 50 гектар ерга полиз экинлари экиб, 1800 тонна картошка, 6 минг тонна сабзавот, 1200 тонна полиз маҳсулотлари етиштириш учун курашмоқдалар.

Табиат қийинчиликларини мардонавор енгаётган коллектив ўтган ойларда шаҳарликларга 10 тонна редиска, 7 тонна кўк пиёз, 35 тонна ўрнига салкам 36 тонна гўшт, топшириб, йиллик давлат планини муваффақиятли бажарди.

Бу йил колхоз коммунистлари сафи яна уч кишига кўпайган. Механизатор Ж. Имомов, колхозчи Ф. Раҳимов, сут соғувчи Н. Султонова ўртоқлар коммунист деган номга яраша меҳнат қилиб ҳозир кўпчилик ҳурматини қозонмоқдалар.

Коммунистлар ўз қишлоқлари қиёфасини ўзгартиришда ҳам алоҳида ғайрат кўрсатишяпти. Ҳозир колхозда иккита медицина пункти, нонвойхона, дорихона, маиший хизмат кўрсатиш корхоналари, болалар боғчаси, шифохона ва бошқа муассасалар ишлаб турибди. Кўчалар асфальтланган. Шаҳар билан қишлоқни автобуслар боғлаб турибди.

Т. ЖЎРАЕВ.

МЕҲНАТ ВА ФАН ҲАМКОРЛИГИ

КОММУНИСТЛАР меҳнатни илмий асосда ташкил этишга алоҳида эътибор билан қарамоқдалар. Биргина **Куйбишев районида** ўтган йилларда НОТнинг 98 плани ишлаб чиқилди. Бу планлар асосида 1 миллион 670 минг сўмлик иқтисодий самара берадиган 974 технологик тадбир ишлаб чиқаришга жорий этилади. Ҳозиргача НОТ планларига биноан 56 та тадбир амалга оширилди ва бундан 934 минг сўмлик фойда кўрилди.

НОТ планларини жорий этишда айниқса **«Ташавтомаш» заводи** коммунистлари алоҳида ғайрат кўрсатишяпти. Завод коллективи бу йил Т—28—Х4 маркали трактор ишлаб чиқаришни йўлга қўяди. Янги хил маҳсулотни тайёрлаш жараёнида қатор мосламалар ва механизмлар ўрнатиляпти, кўпгина операцияларни бажариш тўла автоматлаштириляпти.

Дастлабки ойларда заводда меҳнатни илмий асосда ташкил этиш билан меҳнат ва иш ҳақи бўлими шуғулланди. Кейинчалик шу бўлим ҳузурида махсус секция ҳам ташкил этилди. Секцияга новатор коммунистлар аъзо қилиб сайланди. Уларнинг ташаббуси билан цехларда қатор ўзгаришлар ясалди. Жорий этилган янгиликлар туфайли сермашаққат ишлар 40,5 процентга камайди.

«Ўзбекхлопкомаш» заводи партия ташкилоти ҳам меҳнатни илмий асосда ташкил этишга катта эътибор беряпти. НОТ планларини ишлаб чиқишда В. Михайлов, Б. Камолов, А. Карманов каби 25 коммунист актив иштирок этди. Ҳозир корхонада НОТ планлари асосида меҳнат унумдорлигини оширишга қаратилган тадбирлар жорий этиляпти.

М. ЗОИРОВА.

ҚАЛБГА ЯҚИН КИШИЛАР

СИЁСИЙ ташкилочилар ҳозир қишлоқ меҳнаткашларининг энг яқин кишилари бўлиб қолишган. Улар хонадонма-хонадон юриб колхозчиларга, совхоз ишчиларига коммунистчасига яшаш ва меҳнат қилишда кўмакдош бўлмоқдалар. **Орджоникидзе районидаги** биргина **Жданов номли колхозда** 62 сиёсий ташкилотчи фаолият кўрсатяпти. Улар ишига 7 кишидан иборат совет раҳбарлик қилмоқда.

Яқинда бўлиб ўтган семинарда сиёсий ташкилотчилар ўзаро тажриба алмашишди. Улар партия қарорларини оммага етказишда сиёсий ташкилотчилар олиб борган вазифаларни кенг муҳокама қилдилар. Ён дафтарларига яқин кунлар ичида бажарилиши лозим бўлган вазифаларни, тадбирлар мавзуларини ёзиб қўйдилар.

Колхоз сиёсий ташкилотчилари экиш-тикиш ишларини вақтида якунлаш, чорвачиликда содир бўлган қийинчиликларни бартараф этиш, экинлар парваришини сифатли ўтказиш соҳасида бу йил алоҳида ғайрат қилдилар.

Қўшни **«Ленинград» колхози** сиёсий ташкилотчиларидан С. Турсунқулов, Т. Муҳиддинов, Т. Қолимбетов, ўртоқлар ўзига бириктилган хонадонларда катта ишлар олиб боряптилар.

Р. УБАЙДУЛЛАЕВ.

ДОҲИЙ МЕРОСИ—ОММАГА

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Кимёгарлар, машинасоз ва энергетиклар, металлург ва қурувчилар шаҳри бўлган Чирчиқ меҳнаткашлари улуғ доҳиймиз Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб меҳнат зафарлари билан кутиб олиш учун умумхалқ мусобақасига қўшилганлар.

Улар бешйиллик планни 1970 йил 7 ноябрда бажариш, пландан ташқари камида 30 миллион сўмлик саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва реализация қилиш, янги техника ва технологияни ишлаб чиқаришга жорий этиш, меҳнатни илмий асосда уюштириш ҳисобига меҳнат унумдорлигини 2,5 процентга ошириш мажбуриятини олганлар.

Бу социалистик мажбурият муваффақиятли бажарилмоқда. Бешйилликнинг ўтган уч йили ичида пландан ташқари 18 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Ишлаб чиқаришни такомиллаштиришга қаратилган техник тадбирлар, рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларини жорий этиш туфайли 14,5 миллион сўмлик шартли фойда олинди. Бешйилликнинг тўртинчи йилида шаҳримиз меҳнаткашлари олдида янада улкан вазифалар турибди.

Шонли юбилейга қизғин тайёргарлик кўрилаётган шу кунларда Чирчиқ кимёгарлари бу йилги об-ҳаво шароитини ҳисобга олиб, йил охиригача пландан ташқари 36 минг тонна минерал ўғит ишлаб чиқариб пахтакорларга етказиб берадилар. «Ўзбекхиммаш», «Чирчиқсельмаш», трансформатор заводлари, қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар, қурилиш материаллари ва конструкциялари комбинатларининг меҳнаткашлари ҳам улуғ санага муносиб тўёна тайёрлаш учун ленинча меҳнат вахтасида туриб ишламоқдалар.

Шаҳримизда улуғ Лениннинг назарий меросини ўрганиш ва пропаганда қилиш, унинг ўлмас ғоялари асосида ёшларда коммунистик эътиқодни тарбиялаш, меҳнаткашлар оммасини КПСС XXIII съезди қарорларини, юбилей шарафига олинган социалистик мажбуриятларни бажаришга сафарбар этиш соҳасида ҳам қатор тадбирлар амалга оширилмоқда.

В. И. Лениннинг назарий меросини ўрганиш воситаларидан бири партия маорифи системасидир. 1968—1969 ўқув йилида партия ташкилотлари ҳузурида В. И. Лениннинг биографиясини ўрганиш бўйича 18 та бошланғич сиёсий мактаб, 107 та марксизм-ленинизм асослари мактаби, 52 та назарий семинар ташкил этилиб, уларга коммунист ва партиясиз активлардан 6 минг 300 киши жалб этилди.

Шаҳар партия комитети ҳузуридаги кечки марксизм-ленинизм университетида партия, совет ва хўжалик раҳбарларидан 254 киши ўқимоқда. Университет тингловчилари ҳамда партия, комсомол ташкилотларининг секретарлари учун В. И. Лениннинг фалсафий меросига бағишланиб 3 марта назарий конференция ўтказилди.

Яқинда шаҳар партия комитетида «В. И. Ленин социалистик интернационализм ва ватанпарварлик ҳақида» деган темада назарий конференция ўтказилди. Конференцияда Тошкент политехника институтининг Чирчиқдаги кечки факультети ҳамда Тошкент олий танк билим юрти марксизм-ленинизм кафедраларининг ўқитувчилари Ленин тематикаси буйича мазмунли доклад қилдилар.

Саноат корхоналарида, муассаса ва ташкилотларда 2750 тингловчиси бўлган 20 та халқ университетлари ишлаб турибди. Бу халқ дорилфунунларида ҳам В. И. Лениннинг назарий меросини ўрганишга катта эътибор берилмоқда.

Корхона ва муассасаларда 27 та Ленин лекторийси ташкил этилган. Бу лекторийларда шаҳар партия комитетининг секретарлари Ф. Ёқубов, А. Аникин, Н. Савченко, шаҳар ижроия комитетининг раиси В. Ларин, Чирчиқ электрохимия комбинати директори В. Қодиров, политехника институти доценти, тарих фанлари кандидати Д. Рудзянский, катта ўқитувчилар А. Аноров, М. Ҳамдамов, А. Шубников, Г. Ксензов ўртоқлар Ленин тематикаси бўйича лекциялар ўқимоқдалар. Электрохимия, қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинатларида, Чирчиқ индустриал техникумида ташкил этилган Ленин лекторийлари айниқса яхши ишлаяпти.

Владимир Ильич Ленинни кўрган ва унинг оташин нутқларини эшитишга муяссар бўлган кекса коммунистлардан Кузьма Иванович Нагорнов, Александра Александровна Короткевич ўртоқлар ҳам шу кунларда Ленин лекторийларида қизиқарли лекциялар ўқиётирлар, шаҳар комсомол-ёшлари билан учрашувлар ўтказмоқдалар.

Яқинда энг яхши пропагандистлардан 2 киши, корхона ва муассасаларнинг илғор хотин-қизларидан 13 киши доҳий Ленин яшаган ва ишлаган жойларга бориб келдилар. Ҳозир улар ҳам ишчиларга, студент ва ўқувчиларга улуғ инсоннинг ҳаёти, фаолияти ҳақида ҳикоя қилиб бермоқдалар.

Шаҳримиздаги мактаб ва ўқув юртларида ҳам В. И. Лениннинг назарий меросини ўрганиш, ёшларни ленинча яшаш ва ўқишга ўргатиш, доҳий юбилейини ўқишда, марксизм-ленинизм ғолиб назариясини эгаллашда яхши кўрсаткичлар билан кутиб олиш борасида ибратли ишлар қилиняпти. Шаҳар мактаб-интернатидаги Ленин музейи, 2, 6, 10, 15-мактаблардаги, шаҳар пионерлар саройидаги В. И. Ленин хоналари ўз мазмун ва мундарижалари билан мақташга лойиқдир.

Доҳий туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик кўриш борасида меҳнаткашлар ўртасида ленинча жумаликлар ўтказиш шаҳримизда ажойиб анъанага айланиб қолди. Шу кунгача шаҳар саноат корхоналарида «В. И. Ленин социалистик интернационализм ва халқлар дўстлиги ҳақида», «В. И. Ленин социалистик ишлаб чиқаришни ташкил этиш ҳақида», «В. И. Ленин коммунистик тарбия ҳақида» сингари темаларда 16 марта ленинча жумаликлар ташкил этилди.

Саноат корхоналарининг ишчилари билан цехларда, участкаларда, дастгоҳлар ёнида бўлаётган бу учрашувларга шаҳар партия совет ташкилотларининг, завод ва фабрикаларнинг раҳбарлари актив иштирок этмоқдалар. Шу йил апрель ойида шаҳардаги 160-қурилиш трестининг қурилиш майдонларида, уйсозлик комбинатида, пон заводи ва кондитер фабрикасининг цехларида «В. И. Лениннинг ҳаёти ва фаолияти — халққа хизмат қилишнинг олий намунасидир» деган темада ленинча жумаликлар ўтказилди.

Ленинча жумаликларда асосий доклад ва суҳбатлардан сўнг шаҳар ва саноат корхоналарининг раҳбарлари меҳнаткашларнинг сиёсий, иқтисодий, маданий-маиший темалардаги саволларини, таклиф ва мулоҳазаларини тинглайдилар ва жавоб берадилар. Шаҳар партия комитети ҳар сафарги ленинча жумаликларда тушган саволлар, таклиф ва мулоҳазалар асосида аниқ тадбирлар белгилаб, уларни ижрочиларга топширмоқда, ижросини назорат қилиб бормоқда. Бу — раҳбар ходимларни ленинча иш услубига ўргатишда, уларнинг омма билан яқиндан алоқада бўлиб, таклиф ва мулоҳазаларига ҳозир жавоб бўлишда катта аҳамият касб этмоқда.

Улуғ доҳийнинг назарий меросини ўрганиш ва пропаганда қилишга корхона ва муассаса партия ташкилотларидаги 472 сиёсий ахборотчи, 583 сиёсий ташкилотчи актив қатнашмоқда.

Сиёсий ахборотчилардан Чирчиқ ГЭСлари каскади директори Ваҳоб Қодиров, пойафзал фабрикаси директори В. Владимиров, «Чирчиқсельмаш» заводи инженери А. Станков, «Ўзбекхиммаш» заводи инженери Э. Аъзамов, қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинати директор ўринбосари П. Мақсудов ўртоқларнинг Ленин тематикаси бўйича ўтказаётган ахборот ва суҳбатлари меҳнаткашларга манзур бўлаётир.

819 аъзога эга бўлган шаҳар «Билим» жамияти ҳам В. И. Лениннинг назарий меросини омма ўртасида пропаганда қилишда актив қатнашмоқда. Шаҳар «Билим» жамияти президиуми ўтган йил охирларида бир неча саволлар ёзилган махсус анкеталар билан партия, касаба союз, комсомол ташкилотларига, лекцияларни тингловчиларга мурожаат этди. Қисқа муддат ичида саволларга жавоблар ҳам олинди. Бу тадбир Ленин тематикаси бўйича лекцияларни перспектив планлаштириш имконини бермоқда. Йил бошидан бери «Билим» жамияти аъзолари томонидан Ленин тематикаси бўйича 500 дан ортиқ лекция ўқилди.

Чирчиқ шаҳар партия ташкилоти улуғ Лениннинг шонли юбилейини муносиб меҳнат зафарлари билан кутиб олишга меҳнаткашларни сафарбар этиш, доҳийнинг ҳамиша барҳаёт назарий меросини омма ўртасида кенг пропаганда қилиш учун идеология ишининг янги-янги формаларидан фойдаланиш тадбирларини белгиламоқда.

М. МИРАЗИМОВ,
Чирчиқ шаҳар партия комитети пропаганда ва агитация бўлими мудири.

РЕСПУБЛИКАДА ЯГОНА

Корхонанинг улкан тайёр маҳсулотлар омбори.

Тарновлардан сув каби оқиб келаётган минерал ўғитлар тўппа-тўғри қопларга тушмоқда. Шу ерда турган машина қоплар оғзини тикиб, транспортёрга узатиб турибди. Транспортёр лентаси бутун омбор бўйлаб илон изидек чўзилиб кетган. У тўхтовсиз ҳаракатда. Қопларни ўз елкасида кўтариб пешма-пеш вагонларга узатаяпти. Омборда ҳеч ким кўринмайди. Қандайдир сеҳрли қўл бутун жараёнларни бошқараётгандай. Бу қўл — инсон қўли, у бошқарув пултидан туриб бутун транспортёрнинг ҳаракатини бир меёрда бўлишини таъминламоқда...

Шу кунларда Чирчиқ электрохимия комбинатининг тайёр маҳсулотлар омборига кирсангиз шу манзара кўз олдингизда намоён бўлади. Уни илгаригисига ҳеч солиштириб бўлмайди. Чунки аввал барча жараёнлар фақат қўлда бажариларди. Ҳар сменада бир неча юкчи қопларга солинган минерал ўғитни елкасида кўтариб, вагонларга ортарди. Кунига ҳар бир юкчи ўнлаб тонна ўғитни шундай усулда таширди. Мана, бир неча кун бўлдики, омборда юк ташувчиларни кўрмайсиз. Улар ўзларининг машаққатли, сермеҳнат вазифаларидан озод қилинди. Айримлари пультни бошқаришни ўрганишди, қолганлари эса бошқа вазифаларни бажаришга ўтказилди.

Иш жараёнлари тўла механизациялашган бу юк ортгич ҳозирча республикамизда ягонадир. Унинг жуда кўп афзалликлари бор. Юк ортишда ишчи кучи сарфини кескин камайтиришга олиб келди. Ҳатто қопларни вагон ичига ҳам бир текис тахлайди. Уни жорий қилиш билан ҳар йили минглаб сўм давлат маблағини тежаб қолиш мумкин.

Бу янгилик коллектив учун жуда қувончли бўлди. Лекин у ўз-ўзидан пайдо бўлгани йўқ. Кимёгарлар узоқ изландилар, қисм, узелларни тайёрладилар, агрегатни қисқа муддат ичида монтаж қилишди. Бу соҳада, айниқса, ремонт-механика цехининг ишчилари, инженер-техник ходимлари жонбозлик кўрсатишди.

ЧИЛОНЗОРДА ЯРМАРКА

ЧИЛОНЗОР турар-жой массивининг маркази ҳозирча бўм-бўш. Лекин яқин келажакда бу ер жуда ҳам гавжум бўлиб кетади. Янги шаҳар ярмаркаси шу ерда очилади.

Ярмарканинг биринчи навбати Фарҳод кўчасида иш бошлайди. Бу ерда 40 дан ортиқ савдо павильонлари жойлашади. Барча хил озиқ-овқат ва саноат моллари билан савдо қилувчи магазинлар ишлаб туради.

Умумий овқатланиш корхоналари ҳам виставкага келувчилар хизматида бўлади. Ошхоналар, кафелар, маиший хизмат кўрсатиш корхоналари эртаю кеч очиқ бўлади.

Ярмаркага келувчилар фақатгина мол харид қилмай, шу билан бирга дам олишлари ҳам мумкин. Бадиий ҳаваскорлар, профессионал артистлар ҳар хил программаларда концертлар беришади.

1 ИЮНДА ТОШКЕНТДА СОВЕТ ВА МЎҒУЛ ЁШЛАРИНИНГ III ДЎСТЛИК ФЕСТИВАЛИ ОЧИЛАДИ

СТУДЕНТЛАР АҲИЛ ОИЛАСИДА

«Ҳурматли устоз Саид Исмоилович Иброҳимов! Бироз кечикиб хат ёзаётганлигим учун узр. Ўзингиз биласиз, Улан-Батордаги сув хўжалиги бошқармасида ишлаяпман. Баҳор ҳам келиб қолди. Деҳқончилик ишлари айниқса эрта баҳорда қизийди. Ҳар кунги иш фаолиятимда ўргатган илмингиз, берган маслаҳатларингиз катта фойда беряпти. Сув хўжалиги бўйича олиб бораётган тадқиқотларимиз ҳам чакки эмас. Институт ҳаёти ҳақида, ўз ишларингиз тўғрисида ёзиб туринг! Ҳурмат билан:

СОСОР ЦЕРЕНПЕЛИН,
«УЛАН-БАТОР ШАҲРИ».

Саид ака Иброҳимов адресига чет эллардан кунда-кунаро шундай мактублар келиб туради. Мўғулистонлик ёшлардан ҳам у кўплаб мактублар олди. Сув хўжалиги мутахассиси, тажрибали инженер Сосор Церенпелин ҳам олимнинг қўлида таҳсил кўрган эди. У ўтган йили Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтини муваффақиятли тамомлади.

Ўша йили мўғулистонлик 13 йигит-қиз олий маълумот эгаси бўлди. Уларнинг кўпи ҳозир Улан-Батордаги сув хўжалиги бошқармасида ишлашяпти.

— Шогирднинг қувончига шерик бўлиш қандай яхши! дейди ўртоқ С. Иброҳимов. — Институтимизда таҳсил кўриб, қишлоқ хўжалик мутахассислари бўлиб етишган чет эллик ёшлар ишлаб чиқаришда фаол меҳнат қилмоқдалар. Буларни мен уларнинг олий ўқув юртимизга йўллаётган миннатдорчилик хатларидан ўқиб бораман.

Монголиялик студент-ёшлар билан эсдалик учун тушган суратларни кўрсатди суҳбатдошимиз. Шу сабаб бўлди-ю, монголиялик ёшлар билан институт студентлари ва олимлари ўртасида боғланган дўстлик алоқалари тарихини билиб олдик.

1956 йили монголиялик йигит-қизлардан саккиз киши институтга ўқишга қабул қилинган эди. Улар олий ўқув юртининг кўп миллатли студент-ёшлари билан бирга ўқишди, ишлаб чиқариш малакасини ҳосил қилишди.

Студентлик йиллари ҳам тугади. 1961 йили улар инженерлик дипломи билан Улан-Баторга йўлланма олишди. Ҳозир уларнинг бири олим, бири—қишлоқ хўжалик министрлигининг бўлим мудири, яна бири—моҳир ирригатор.

Ҳозир институтда 5 монголиялик йигит таълим олмоқда. Тошкентда ўтказиладиган совет-мўғул ёшлари дўстлиги фестивали кунларида студентлардан Даранбазар Лусандорж диплом ишини ёқламоқчи. У институтнинг қишлоқ хўжалигини электрлаштириш факультетининг аълочи ва жамоатчи студенти.

— Олий ўқув юртимизда студентлар дўстлик жамияти ташкил этилган, — дейди институт ректори ўртоқ С. Пўлатов. — Химия кафедрасининг мудири С. Иброҳимов жамият совети раисининг ўринбосари сифатида чет эллик студентлар билан машғулотлар олиб бориш билан бир қаторда улар истиқомат қилаётган ётоқхоналарда ҳам тез-тез бўлиб, дўстлик ва биродарлик темаларида қизиқарли суҳбатлар ўтказаяпти. Унинг мўғул ёшлари билан олиб бораётган намунали ишлари «Советский Союз» журналида ҳам ёритилди. Олим совет ҳокимиятининг шонли 50 йиллиги муносабати билан Мўғулистонда таъсис этилган «Дўстлик» медали билан тақдирланди.

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтида 30 га яқин чет эллик студент ўқимоқда. Улар олий ўқув юрти студентлари билан худди ака-укадай иноқлашиб кетишган.

А. АЛИЕВ.

Суратда: ўртоқ С. Иброҳимов мўғилистонлик студентлар билан суҳбатлашмоқда.

В. Костишев фотоси.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

«ИЛҒОР» МАҲАЛЛАНИНГ ҚОЛОҚ АЛОҚАЧИЛАРИ

Биз Октябрь районидаги «Илғор» маҳалласида яшаймиз. Гапнинг очиғи, ҳар йили газета ва журналларга обуна қилиш бошланганида биз «Ёзилсакмикин, ёки фойдаси йўқми?» деган хаёлга бориб қоламиз. Чунки маҳалламизга хизмат қилаётган 49-алоқа бўлимининг ходимлари обуначилар ишончини оқламаяпти.

Айниқса, улар бизнинг тупикдаги кишиларга ўгай кўз билан қараб келишмоқда. Йўқ, бировга аччиқ қилиб, газета ва журналларга обуна бўлмаслик ҳам яхши эмас. Биз ҳар йили ўзимизни қизиқтирган газета ва журналларга обуна бўлишни канда қилаётганимиз йўқ.

Афсуски, алоқа бўлимининг ходимлари эски одатларини мана бу йил ҳам давом эттирмоқдалар. «Нима учун биз обуна бўлган газеталарни ўз вақтида келтириб бермайсиз?», деб савол берсангиз, «Олдин кўчангизга кирадиган йўлни очиб қўйинглар», деб баҳона қилишади. Қизиқ, кўчамизга кирадиган йўл бўлмаса, биз қандай кириб-чиқиб юрган эканмиз?

Халқимизда «Ишёқмасга гап ўргатсанг, отангдан яхши насиҳат қилади», деган мақол бор. Алоқа ходимларига бу ҳақда айтсангиз «Марҳамат, алоқа бўлимига бориб газеталарингизни олиб келаверинг» дейишади. Улар айтишса ҳам, айтмаса ҳам биз бир ҳафталик газетани ташиб келишга одатланиб қолдик.

Қизиқ, биз қачонгача алоқа бўлимига қатнаб, газетани дасталаб қўлтиқлаб юрамиз? Ана шундай савол билан район алоқа бўлимининг бошлиғи ўртоқ Муҳаммадиевга мурожаат қилдик. Ундан 24 февралда қуйидаги мазмунда жавоб олинди: «Ҳозирча сизларга хизмат кўрсатиш 49-алоқа бўлими зиммасида қолади. Доимий хизмат қилиш масаласига келганда сизга қўшимча яна хабар қиламиз».

Мана, май ойи ҳам тугади. Лекин, на бизга вақтинча хизмат қилаётган 49-алоқа бўлими, на доимий хизмат қиладиган алоқа ходимларидан дарак йўқ. Ундай мужмал жавобнинг кимга кераги бор экан? Бизга ваъда эмас, обуна бўлган газета ва журналларимиз керак.

С. НАСРИДДИНОВ,
Г. БАХТИОХУНОВА,
Т. МУҲАМЕДОВ,
обуначилар.

1 ИЮНЬ—БОЛАЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ ХАЛҚАРО КУНИ

ҲАЁТИМИЗ ГУЛЛАРИ

ЖАЖЖИ ДУГОНАЛАР. А. Тўраев фотоси.

Биринчи июнь — Болаларни ҳимоя қилиш халқаро куни! Бу кун катта байрам, бахтиёр болалик ва қувноқлик айёми. Бу шодиёна кун ҳар йили болаларнинг бахти ва истиқболи учун, ер юзида тинчлик ва фаровонлик учун кураш шиори остида кенг нишонланади.

Болалар — бизнинг келажагимиз, умидимиз. Улар — ота-боболар бошлаган ишларнинг чинакам ворислари. Бизда ёш авлод партия ва ҳукуматимиз томонидан оталарча ғамхўрликлар билан қуршаб олинган. Ҳамма нарса ёш авлод учун, унинг бахти ва келажаги учун! Билимга кон ёруғ мактаблар, болалар муассасалари — ҳамма-ҳаммаси ўғил-қизларимиз ихтиёрида.

Шу йилнинг ўзида областимизда 10 дан ортиқ янги ҳашаматли мактаб биноси ишга туширилди. Болалар боғчалари очилди.

Ёшларни ҳар томонлама билимдон ва меҳнатсевар қилиб тарбиялаш йўлида ҳам талайгина ишлар қилинди. Яқинда партия ва ҳукуматимиз болалар адабиёти масаласи бўйича алоҳида қарор қабул қилдилар. «Энг яхши бадиий асарлар — болаларга!» деган шиор ўртага ташланди. Энди ҳар йили болалар ҳақида ёзилган энг яхши битта асарга Ленин мукофоти лауреати бериладиган бўлди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XV пленумида ёш авлод тарбияси бўйича тадбирлар белгиланди.

Мактабларда ўқишлар тугади. Ҳадемай тоғ этакларида, соя-салқин боғ-роғлар қўйнида жойлашган пионерлар лагерлари ўғил-қизларни ўз бағрига олади. Тошкент шаҳри ва пойтахт области ўқувчиларининг каникуллари ҳам кўнгилдагидек ўтади.

Бироқ, ер юзидаги ҳамма болалар ҳам ана шундай қувноқ ва бахтиёр яшаяптилар, деб бўлмайди. Капитал ҳукмрон бўлган мамлакатларда меҳнаткашларнинг фарзандлари оғир аҳволда ҳаёт кечирмоқдалар. Улар ёшликдан оғир меҳнат билан машғул бўлишга мажбурдирлар.

Мана бир мисол. Лесото Африкадаги қашшоқ мамлакатлардан бири. Бу ерда, айниқса болалар оғир шароитда яшашади. Мактаблар кам. Устига-устак, хароба кулбаларнинг зах ерларида ўтириб ўқишади. Улар бир амаллаб ўқиган тақдирда ҳам, олган билимларининг нафи йўқ. Нега десангиз, билимларига яраша тайинли бир иш топа олмайдилар. Улар ҳокимият тепасида ирқчилар турган Жанубий Африка республикасига иш қидириб борадилар. Арзимаган чақа учун конларда ишлашга мажбур бўладилар.

Ҳозир жойларда Греция ватанпарварлари билан ҳамдардлик митинглари бўлиб ўтаётир. «Қора полковниклар» ҳокимият тепасига чиқиб олиб, тинч меҳнатсевар, эркпарвар кишиларни қувғин остига олмоқдалар. Грециядаги қамоқхоналар айбсиз кишилар билан тўлиб кетган. Қанчадан-қанча бегуноҳ болалар бекордан-бекорга жабрланмоқдалар.

Яқинда матбуотда ота-онаси қамоқда бўлган ва қаровсиз бўлган икки бола ҳақида мақола босилиб чиқди. Уни ўқиган бокулик пионерлар қаттиқ ҳаяжонландилар. «Шарқда шундай одат бор, — деб ёзишади бокулик бир группа ўқувчилар. — Агар кимнинг бошига кулфат тушса, у дўстининг уйига эшикни тақиллатмасдан бемалол кириб бориши мумкин. Сизлар учун эшигимиз доим очиқ».

Совет Иттифоқи пионерларининг бундай илтимосларини инобатга олиб, Ленин номидаги Бутуниттифоқ пионер ташкилоти Марказий Совети бюроси 1969 йилнинг июль-август ойларида грек сиёсий маҳбусларининг юз фарзанди мамлакатимиз даги пионер лагерларида дам олишга таклиф қилинсин, деб қарор қабул қилди.

Бугун, Болаларни ҳимоя қилиш халқаро кунида ер юзида тинчлик бўлишини ёқлаб чиқаётган жаҳон оналарининг овозлари янада баландроқ янграйди.

Йўлдош ТУРТАЕВ,
республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи.

Халқаро аҳвол

ЧКП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ПРАГА, 29 май. (ТАСС). Бугун Прага Градида Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми очилди, деб хабар қилади ЧТК агентлиги. Пленумда Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Контроль-Ревизия комиссиясининг аъзолари, Чехия областларида партия ишига раҳбарлик қилиш бўйича Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети бюро аъзолари ва секретарлари, Словакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Президиум аъзолари ва секретарлари, ЧКП Марказий Комитетининг бўлим мудирлари, федерал ва миллий ҳукуматларнинг аъзолари — коммунистлар, область, район ва шаҳар партия комитетларининг биринчи секретарлари, партия матбуотининг бош редакторлари ҳам қатнашмоқдалар. Пленумнинг биринчи кунида Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси Л. Штроугал раислик қилди.

«Ҳозирги сиёсий вазиятда партиянинг бош вазифалари» тўғрисида ЧКП Марказий Комитетининг биринчи секретари Г. Гусак доклад қилди.

Пленум коммунистик ва ишчи партияларнинг Москвада бўладиган халқаро кенгашига тайёргарлик тўғрисидаги ахборотни ҳам муҳокама қилади ва ташкилий масалаларни кўради.

Пленум ўз ишини давом эттирмоқда.

ДЎСТЛИК ФЕСТИВАЛИГА

УЛАН-БАТОР, 29 май. (ТАСС). Монголия ва совет ёшлари учинчи традицион дўстлик фестивалининг қатнашчилари бугун Улан-Батордан Совет Иттифоқига жўнаб кетдилар. Фестиваль Ўзбекистоннинг пойтахти Тошкентда 1 июндан 10 июнгача ўтказилади. Фестиваль қатнашчилари орасида ишчилар, чорвадорлар, студентлар, артистлар ва спортчилар, Монголия ёшлари барча табақасининг вакиллари бор.

Улан-Батор темирйўл вокзалида фестиваль қатнашчиларини тантанали суратда кузатиб қолишди.

ИҒВОГАРЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА

АММОН, 29 май. (ТАСС). Исроил ҳарбийлари Иордания — Исроил ўртасидаги ўт очишни тўхтатиш линиясида аҳволни кескинлаштириш йўлини давом эттирмоқдалар.

Бу ерда эълон қилинган Иордания қўмондонлиги вакилининг баёнотида кўрсатилишича, Голан тепаликларини оккупация қилиб турган Исроил қўшинлари Шимолий Иорданиядаги Мухейба аҳоли пунктини тўплардан ўққа тутган. Баёнотда айтилишича, худди шу куни тушдан кейин Исроил ҳарбийлари Иордан дарёси водийсининг жанубий қисмида Алленбир кўприги районида ва Ал —Махтас аҳоли яшайдиган пунктида ҳарбий ҳаракатларни авж олдириб юборганлар. Иордания томони, дейилади баёнотда, жавоб ўти очишга мажбур бўлган.

Иордания қўмондонлигининг вакили Иордания артиллериясининг очган ўтидан бир танк, иккита бронетранспортер, тўртта ҳарбий автомашина, иккита ҳарбий анжомлар омбори ер билан яксон қилинганлигини ва Исроил босқинчи қўшинларининг иккита ўт очиш позицияси ишдан чиқарилганлигини таъкидлаган.

* * *

ДАМАШҚ, 29 май. (ТАСС). Кеча, Исроил қўшинлари Голан тепаликлари районида Сурия армияси қўшинларини ўққа тутди, деб хабар қилинади бу ерда эълон қилинган Сурия ҳарбий қўмондонлиги вакилининг баёнотида.

ИТАЛИЯДА СИНФИЙ ЖАНГЛАР

РИМ. (ТАСС). «СМИ» компаниясига қарашли симоб конларининг оғир меҳнат шароитлари ва жуда оз иш ҳақи берилишига қарши норозилик сифатида етти кундан бери иш ташлаб турган 150 шахтёрнинг хотинлари, оналари, болалари кеча Баньон шаҳрида бўлиб ўтган оммавий намойишнинг ташаббусчилари бўлдилар. Намойишда иш ташлаган шахтёрларнинг оилалари билан бирга шаҳар саноат корхоналари ва қурилишларининг меҳнаткашлари, деҳқонлар, ҳунармандлар, ёшлар ва студентлар ҳам қатнашди.

Фожа шаҳри яқинидаги газ конларининг меҳнаткашлари ўз иш ўринларини ташлаб чиқиб кетмаётганликларига 12 кун бўлди. Улар касаба союз харакатида актив қатнашганликлари учун маъмурият ишдан бўшатиб юборган неча ўнлаб ўз ҳамкасбларининг ишга қайтиб олинишини, иш ҳақи оширилишини ҳамда корхонада касаба союзларнинг ҳуқуқларини тан олишни талаб қилмоқдалар.

Триверо шаҳрида «Эрменежильдзенья» тўқимачилик комбинати ишчиларидан 2,5 мингдан ошиқ киши маъмурият янги меҳнат битими тузишдан бўйин товлаганлигига қарши норозилик белгиси сифатида корхонани ишғол қилиб олди.

Италия пойтахтида санитария-гигиена хизмати ходимларининг 48 соатлик забастовкаси бошланди. Улар ходимлар штати кўпайтирилишини, иш ҳақи оширилишини ва нормаланган иш куни белгиланишини талаб қилмоқдалар.

СЛОВАКИЯ ЖУРНАЛИСТЛАРИГА МУРОЖААТ

ПРАГА, 29 май. (ТАСС). ЧТК агентлиги хабар беради: Словакия Журналистлар союзи президиуми Словакия матбуотининг барча ходимларини ўз кучғайратлари ва қобилиятларини Чехословакия Коммунистик партияси сиёсатини изчиллик билан амалга оширишга бағишлашга даъват этди. Президиумнинг Братиславада эълон қилинган баёнотида айтиладики, матбуот, радио ва телевидениенинг барча ходимлари мамлакатда аҳволни мустаҳкамлаш учун бутун масъулиятни ҳис қилган ҳолда партия ва давлат сиёсатини активлик билан қувватлашлари, партия ва давлатнинг гражданлик ва меҳнат интизомини, жамоат тартибини мустаҳкамлашга қаратилган ҳаракатини, уларнинг экономикани ҳозирги қийин аҳволдан қутқаришга бўлган интилишларини қўллаб-қувватлашлари кераклиги айтилади.

ДАВЛАТ КОНТРОЛЛИГИГА ОЛИНДИ

ЖАЗОИР, 29 май. (ТАСС). Жазоир ҳукумати мамлакатда чет эл монополияларининг фаолиятини чеклаб қўйиш йўлида яна бир муҳим қадам қўйди. Революцион Кенгаш раисининг декретига биноан, машина ва ускуналарни олиб келиш ҳуқуқи механика конструкциялари миллий жамияти ихтиёрига топширилди.

Бу тадбир мамлакатнинг ўз машинасозлик саноатини вужудга келтириш билан бирга, республика мўлжаллаган индустрлаштириш сиёсатини муваффақиятлироқ ўтказишга ёрдам беради.

ИТАЛИЯ РАССОМЛАРИНИНГ ГРЕК ВАТАНПАРВАРЛАРИГА ЁРДАМИ

РИМ, 29 май. (ТАСС). Римда Италия рассомларидан 120 кишининг картинлари ва суратларини сотиш виставкаси очилди. Суратларни сотишдан тушган пуллар хунта режимига қарши курашаётган грек ватанпарварларига ёрдам фондига топширилади.

Виставка ташкилотчилари ўртасида Р. Гуттузо, Д. Манцу, К. Леви, К. Кальи ва Д. Туркато сингари машҳур мўйқалам усталари бор.

Миллионлаб бахтсиз ҳодиса

БОНН, 29 май. (ТАСС). Германия Федератив Республикаси корхоналарида 1968 йилда 1 миллион 850 минг бахтсиз ҳодиса қайд қилинган, шундан 4450 таси кишиларнинг ўлиши билан тугаган. Бугун «Зюддойче цайтунг» газетаси шу ҳақда хабар бериб, бу рақам бултургидан 100 мингта ортиқ, деб кўрсатади.

САЛОМ, ЛАГЕРЬ

Фарзандларимиз мактаб қучоғида қунт билан ўқишди, билимларини оширишди. Мана энди ёзги таътил гашти бошланади. Болаларнинг кўнгилли дам олишлари учун бутун шарт-шароитлар мавжуд эканлигини биргина Чилонзор район мактабларида ҳам кўриш мумкин.

— Бу йил ёзги мавсумда ўтган йилдагига нисбатан кўпроқ лагерлар очишга эришдик. Умуман, ёшларнинг каникуллари мазмунли ўтиши учун бор имкониятлар ишга солинмоқда,— дейди Чилонзор район халқ маорифи бўлимининг мудири С. Аҳмедов. Райондаги 22 та мактабда пионер лагерлари намунали иш олиб боради.

Булардан 13, 84, 90, 107, 183, 184, 188, 190-мактабларда ташкил этилган лагерлар манзаралилиги, соя-салқинлиги билан бошқалардан ажралиб туради. Умуман, мактаблардаги лагерларда ёз мавсумида 7 минг ўқувчи дам олади.

Булардан ташқари шаҳарнинг энг сўлим, шифобахш ерларига жойлашган Чимёндаги «Сольничний», «1-Май» ва «Орлёнок», «Костёр», В. И. Ленин номли пионер лагерлари район ўқувчиларидан 9600 пионерни ўз бағрига олади. Турар-жойлардан фойдаланиш конторалари ҳузурида ҳам болалар майдончалари ташкил этилди. Уларга 5 мингдан ортиқ ўқувчи жалб этилади.

С. СУЛТОНОВ.

ТЎРТ МИНГ ЙИЛЛИК АЖДОДЛАРИМИЗ

Самарқанд чеккасидаги Афрасиёбнинг топилишидан бу қадимий ўзбек шаҳрининг муборак ёши 2500 далиги, халқимиз маданиятининг кўҳна Шарқда жуда узоқ тарихга эга эканлиги оламни хайратга солган эди. Мана энди Сурхондарё воҳасида Ўзбекистон олимларининг ажойиб ишлари натижаси ўлароқ, ўзбек маданиятининг яна ҳам кўҳнароқ тарихга эга бўлганлигини кўрсатадиган қизиқарли факт олдида турибмиз.

Сурхондарё областининг «Советобод» совхозига қарашли яйдоқ ерлар. Бу ерларда Сополлитепа деган бир чеккадаги тепалик одамлар эътиборини унча тортмас, унда баҳор кезлари ҳар хил ўт ўсиб, жазирама ёз ойлари қовжираб-қуриб ётарди. Совхоз ишчилари ҳар йил шу тепа ёнбағирларидан трактор ҳайдаб ўтаётганларида тупроқлар орасидан турли суяк ва сополлар чиқиб қоларди... Бу ҳол республика тарих-археология институти ходимларини қизиқтириб қолди.

Олимлар ўтган йилнинг кузида бу ерда дастлабки қазилма ишлари ўтказдилар. Бирдан бундан тўрт минг йил илгариги бронза даврига мансуб идиш-товоқлар топилиб қолди. Бу — сира кутилмаган янгилик эди.

Ойлар кетидан ойлар, кунлар кетидан кунлар ўтаверди. Ҳар гал гоҳ ўша вақтнинг уй-жой қурилишига оид хом ғишт ва пахсалар, гоҳ сопол коса, чойгум ва нафислиги билан одамни ҳайратда қолдирадиган чиройли хумчалар чиқарди. Бора-бора айрим уйлар кўриниши, пахса деворлар ораларида жойлашган йўлак ва тор кўчалар бирин-кетин қад кўтариб, археологлар кўз ўнгида ўзига хос маҳаллалар намоён бўла бошлади.

Хонадонларда деворларга туташган мўрили ўчоқлар, ўчоқларнинг ён томонларидаги супачаларда уч-тўрттадан идишларгача турарди. Бу ноёб топилмалар қаторида чақмоқ тошдан ясалган чопқич пластинкалар, металл пичоқларнинг сопи ва камон ўқининг чақмоқ тошдан қилинган учи ва бошқалар бор эди.

Олимлар жуда эҳтиёткорлик билан иш кўрардилар. Ахир нина билан қудуқ қазишга тўғри келарди... Ҳар бир топилмани авайлаб қиртишланар, академик Ойбекнинг таъбири билан айтганда, асрлар чангини артиб, аслига қайтарардилар. Бундай улуғ меҳнатни ўтмиш аждодларимиз кўҳна маданиятига буюк ҳурмат ва эҳтиром билан қарайдиган ҳақиқий олимларгина қила олади, холос.

— Мазкур ёдгорликларни тиклашда баъзан шундай пайтлар ҳам бўлардики, — деб ҳикоя қилади институт директорининг ўринбосари, тарих фанлари кандидати Аҳмадали Асқаров, — қабрлар ичида овқатланиб, дам олишни ҳам шу ерда ўтказардик...

Сополлитепада турли ҳайвон суякларининг топилиши ўша даврларда аҳолининг ов қилиш сирларини яхши билганлигидан далолат эди. Баъзи уйларнинг остидан қадимги қабрларнинг чиқиб қолиши эса қабилаларнинг урф-одати ҳақида фикр юритишга имкон беради. Аждодларимиз ўз қариндошлари доимо ёнларида бўлиши учун марҳумни ўз уйлари тагига дафн этар эканлар.

Шу атрофдан бир кампир ва уч эркакнинг қабри топилди. Шуниси қизиқки, аёл кишилар ғужанак ҳолда, чап ёнбоши билан, эркаклар эса ўнг ёнбоши билан кўмилган. Қабрларнинг тепа қисмига, ичкариликка қазилган маҳсус жойларга 16 тадан турли сопол идишлар, иккита ёғоч ва битта теридан ясалган идишлар қўйилган. Вазасимон идишларда эса қорамтир бўлиб қолган овқатлар ҳам сақланган. Скелетларда бўзга ўхшаш кийимларнинг қолдиқлари кўзга ташланиши ўша замон кишиларининг тўқув дастгоҳлари (чарх)дан яхши фойдаланганликларини кўрсатади.

Ажойиб тарихга эга бўлган бу топилмалар республика Фанлар академиясининг тарих-археология илмий-текшириш институтига келтирилди. Текшириш вақтида қабрлар ичидан топилган идишлардаги овқатлардан бирининг буғдой эканлиги ҳам аниқланди. Қолган топилмалар ҳам диққат билан ўрганилмоқда.

Бу ноёб маданий ёдгорликларни топиш ва юзага чиқаришда, уларни ҳозирги замон фан ютуқлари билан тилга киритишда институтнинг иқтидорли илмий ходими Комил Алиев, Сурхондарё воҳасининг чарчамас текширувчиси Лазарь Израилович Альбаум каби олимлар катта жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Жаҳон фанига Улуғбек ва Беруний, Навоий ва ал Хоразмийларни берган, ҳозир ҳам жаҳон туристларини ўзига мафтун қилаётган тарихий ёдгорликларни яратган ўзбек халқи ўзининг ғоят қадимий ва бой маданияти билан фахрланса арзийди.

И. ЭРГАШЕВА,
Д. МУМИНОВА,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси «Фан» нашриётининг ходимлари.

ЁЗНИНГ САЛҚИН ИЧИМЛИКЛАРИ

Ёз ҳалитдан ёзлигини қиляпти. Бундан буён салқин ичимликлар киши танига хуш ёқаверади. Шуни ҳисобга олиб «Ташлимводторг» бошқармаси кўчаларга ва хиёбонларга қўйилган газли сув автоматлари сонини 800 дан оширди. Бу автоматлар эрта тонгдан кеч тунгача ишлаб туради.

Иссиқ кунлари квас ҳам кишининг тафтини босади. Лекин квасни ҳамма жойда ҳам тополмас эдик. Бу йил эса квас цистерналари 30 га кўпайтирилади. Автоматлар каби цистерналар ҳам шаҳримизнинг энг гавжум жойларида ўрнатилади.

Шунингдек, мороженое савдоси ҳам бу йил ошади. Биргина москвалик дўстларимиз бизга ўн хил мороженоедан 800 тоннасини юборишади.

ШАҲАРЛИКЛАР ДАСТУРХОНИГА

Калинин районидаги Орджоникидзе номли колхозда эртанги карам узиш қизғин тус олди. (Чапдан) колхозчи Н. Одилов ва бригада бошлиғи Ф. Эллинков узилган карамларни кўздан кечиришмоқда. Ўнгдаги суратда шу райондаги Охунбобоев номли колхозда етиштирилган эртанги пиёзни колхозчи И. Ҳасанов ва звено бошлиғи А. Тошхўжаев ўртоқлар кўздан кечирмоқдалар.

Н. Тўраев фотоси.

Спорт

ЭНГ ЯХШИ СПОРТ ДАВЛАТИ

Париж, 29 май. (ТАСС). Совет Иттифоқи 1968 йил Европанинг энг яхши спорт давлати деб тан олинди. Францияда чиқадиган «Экип» газетасининг директори Жак Год Парижда СССР элчихонасига «Подиум Берже» мукофотини топширди. Бу мукофот билан йил давомида энг яхши спорт натижаларини кўрсатган Европа мамлакати тақдирланади.

«Экип» спорт газетаси ва Франциянинг «Берже» савдо кампанияси томонидан таъсис этилган бу мукофот спортнинг 33 тури бўйича кўрсатилган натижаларни қараб чиқиш асосида тақдим этилади. Жумладан, енгил атлетика, сузиш, футбол, баскетбол, бокс, велоспорт, гимнастика, оғир атлетика, теннис ва бошқа турлар бўйича халқаро мусобақалар натижалари ҳисобга олинади.

АНДРИС АНДРЕЙКО ТУРНИР ҒОЛИБИ

Самарқанд 29 май (ЎзТАГ). Жаҳон чемпиони Андрис Андрейко юз катакли шашка бўйича халқаро турнир ғолиби бўлди. 14 та учрашувда у беш ғалаба қозонди, 8 ўйинни дуранг қилди ва 1 ўйинда ютқазди. Сўнгги турда у Гаага чемпиони Фред Ивенсни мағлубиятга учратди, натижада 9 очко олди. Жаҳоннинг собиқ чемпиони Исер Куперман ҳам шунча очкога эга. У мусобақа охирида бельгиялик Ф. Классенсни енгди. Лекин коэффициентлар жадвали бўйича И. Куперман иккинчи ўринда қолди. Учинчи ўринни голландиялик гроссмейстер Тони Сейбрандс эгаллади. Бугун у тошкентлик С. Гуляев билан бўлган ўйинни дуранг қилди ва 8,5 очко тўплади.

Узоқ вақт пешқадам бўлиб келган Агафонов Кьюкенга ютқазиб қўйди. Давидов — Дуклер, Шчеголев — Рейтер, Каземир — Могилянский учрашувларида дуранг натижа қайд қилинди.

Шундай қилиб 4—7 ўринларни А. Могилянский, В. Шчеголев, В. Агафонов эгалладилар. Уларнинг ҳар бирида 8 тадан очко бор. 8 ўринга 7,5 очко тўплаган швейцариялик Ян Каземир чиқди. 9—10 ўринлар одессалик А. Дуклер ва А. Кьюкен (Швейцария)га тегди. Улар еттитадан очко тўплашди. 11 ўринда Ян Де Рейтер (Голландия) — 6,5 очко. 12 ва 13 ўринларни тошкентлик С. Гуляев ва Ф. Ивенс (Голландия) бўлишиб олдилар. Улар 6 тадан очкога эга. 14 ўринда 5 очко билан Р. Палмер (Голландия) ва 15 ўринда 1,5 очко билан Ф. Классенс (Бельгия) қолдилар.

Кечқурун опера ва балет театрида халқаро турнирнинг тантанали ёпилиш маросими бўлди.

ДАЪВОГАР ОЛДИНГА ЎТИБ ОЛДИ

Т. Петросян билан Б. Спасский мусобақасининг 17 ўйини кечиктирилган эди. Кечиктирилган учрашув давом эттирилганда Спасский ғалабага эришди ва матч ҳисобини ўз фойдасига 9:8 қилди.

«МИЛАН» — ЕВРОПА ЧЕМПИОНИ

Италиянинг «Милан» клуби футболчилари ўз тарихида иккинчи марта Европа чемпионлари кубогини қўлга киритдилар. Бу команда холис майдонда Голландиянинг «Аякс» (Амстердам) командасини 4:1 ҳисобида мағлубиятга учратди. Италия командасининг устунлиги финал учрашувда катта бўлди. Айниқса, «Милан» ҳужумчиси Прати ажралиб турди. У учта тўп уриб киритди. Энди «Милан» қитъалараро кубокни олиш учун Аргентинанинг «Эстудиантес» командаси билан учрашади.

Италия футболчиларининг муваффақиятига тан бериш билан бирга шуни ҳам қайд этиш лозимки, бу йилги Европа чемпионлари кубоги мусобақаси ҳақиқий ваколатли бўлмади: Футбол ассоциациялари Европа союзи раҳбарларининг нифоқчилик ҳаракатларига қарши Болгария, Венгрия, ГДР, Польша СССРнинг чемпион командалари норозилик билдириб, турнирда қатнашмадилар.

ТОШКЕНТЛИК СУДЬЯ ДАНИЯ МАЙДОНИДА

Яқинда Дания ва Ирландия терма командалари жаҳон чемпионатининг саралаш ўйинини ўтказдилар. Копенгагенда бўлган бу ўйин данияликларнинг ғалабаси билан тугади (2:0). Учрашувга судьялик қилган бригада орасида тошкентлик Бутуниттифоқ тоифали судья Г. Багдасаров ҳам бор эди.

ЖАҲОННИНГ АБСОЛЮТ ЧЕМПИОНИ БЎЛИШ

Бокс бўйича оғир вазнда олимпиада чемпиони америкалик Жорж Формэн профессионал спортчилар сафига ўтажагини маълум қилди. У жаҳоннинг абсолют чемпиони унвони учун курашишга қарор қилди.

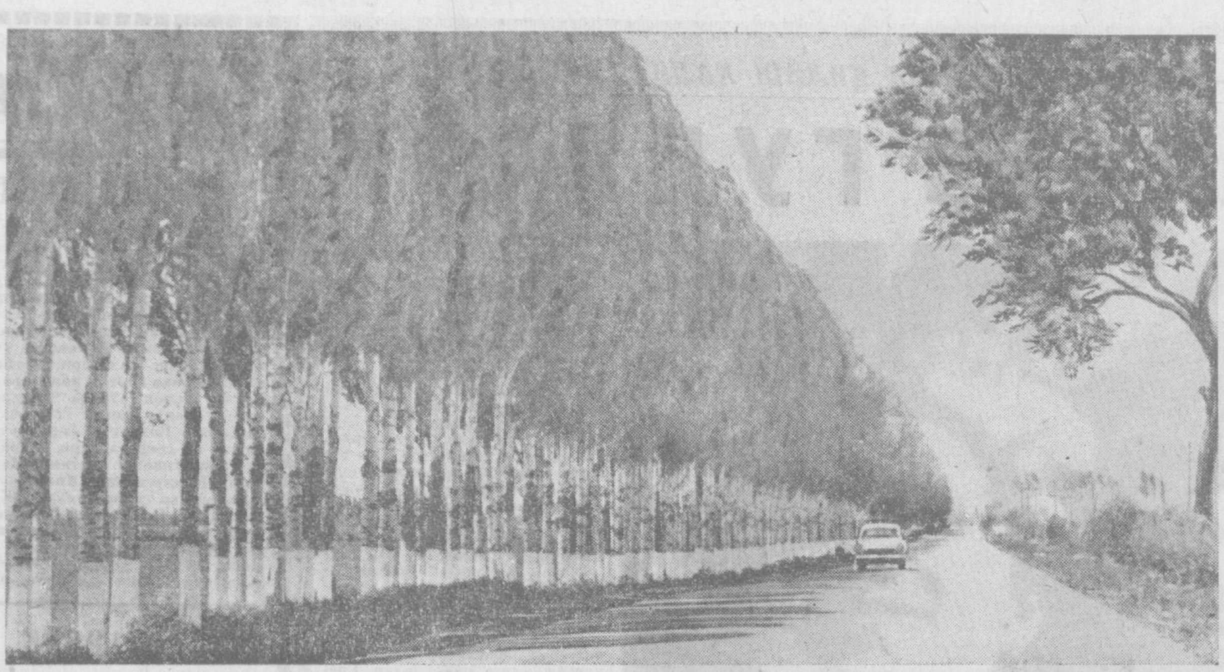

Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг қишлоғи шаҳар тусини олган. Бу ерда турар-жой бинолари кўплаб қад кўтаряпти. Кўчалар яхшиланяпти. Суратда: колхоз қишлоғига олиб борадиган йўл.

А. Абалян фотоси.

ЯНГИ шеърлар

ХУМСОН

Терекни эслатар ҳаётбахш
Ўгам,
Кумушдай товланиб, мавж
урган дарё.
Қоялар қаъридан ҳайқириб
ўтар...
Кавказ гўзаллиги бунда
муҳайё!

Нақадар дилрабо духоба қирлар,
Зилол булоқлардан ирмоқлар
оқар.
Қуёш ҳам ҳар тонгда олтин
водийга,

Нурли табассум-ла суқланиб
боқар.
Тоғолча, олмалар кўз
қамаштирар,
Луччак шафтолиси шарбатин
тўкар.

Шабада қурғур ҳар эрта саҳар,
Ғириллаб чаманнинг
чокини сўкар.
Ҳалол меҳнатининг гаштини
сурар,
Бу ерда бенхтиёр, Ҳазрати
инсон.
Ёр-дўстлар базмининг гувоҳи
бўлар,
Нурафшон Чорвоғу, кўкўпар
Чимён.

Ҳ. ҲОМИДИЙ.

ҒАЗАЛ

(Эркинга муҳаммас)

Бир пари ишқида ёндим, ўртади дарди фироқ,
Кўйида кездим сўроқлаб, топмагим бўлди йироқ,
Гул дебон минг хори заҳмига грифторман бироқ,
Ёр васлини соғинсам сайр этайму боғ-роғ?
Боғ-роғ сайр этганимдан кўнглим ўлмас чоғроғ.

Қисматим ошиқлик ўлгач, нолишимдан кимга ғам,
Шодлигимга ошнолар қайғуни кўрмас баҳам,
Қайтага ошкор этишди яширин сирримни ҳам,
Хушламас ҳижронда кўнглим лолазор сайрини ҳам,
Чунки бағрим лолаларнинг бағридан ҳам доғроғ.

Токи жоним бор экан мен, дилда тутгим ёд ўзин,
Ҳажрини тортдим ва лекин кўрмадим фарёд ўзин.
Ишқ-ку, бунёд этса майли, этмаса барбод ўзин,
Гар соғинчим шарҳин этсам ёндирар Фарҳод ўзин,
Ё очай Мажнунга дардим, ул-ку, мендан соғроғ.

Топмагим йўқ ушбу йўлдан неки имкон бор, қани,
Бораман, мендек асири муфтало-ю, зор қани,
Ерида лутфи карам йўқ, агёрда номус-ор қани,
Дардлашарга дўст қани-ю, диллашарга ёр қани?
Топганим ул ошнороқдир, бул эса ўртоғроғ.

Ишқ бу кимё Кўҳикандек кавланурсан, кони йўқ,
Ошиқ аҳлин сони йўқ-ку, ишқ сирин баёни йўқ.
Ҳеч Толиб ёр васлига етиб боргани йўқ,
Интизорлик дардин Эркин ҳадди йўқ, поёни йўқ,
Ер озор топмасин деб, мен қўшарман роғ-роғ.

Толиб ЙЎЛДОШ.

ҚУПЧА

Шохдан шохга кў-
чар,
Йўқдир тиними,
Дунё ташвишларин
Гўё қилар ҳал.
Қизиқ эслармикин
Ўсган инини,
Ўзи ҳам уриниб
Ин қурган маҳал?

ЁР КЕЛАР

Кўзларда нур, ибо,
Аста юриб дилрабо,
Ёр келар гулзор
аро,
Дил боғим гул
лоласи.
Киприк қоқар ғунча-
лар,
Куйлашар япроқча-
лар,
Хушим олган шун-
чалар
Ё сарин шаббодаси?

Кундай кулиб кела-
ди,
Ойдай тўлиб келади,
Ойдинмикан тилаги,
Интизор овораси.
Ошиқ булбул сайра-
ди,
Ёр кўзгуга қаради,
Сочларини таради,—
Ишқининг ишораси.

Турсун ИБРОҲИМОВ.

ПАЗАНДА МАСЛАҲАТИ

КОВАТОК

Билиб турипман, узум баргига қийма ўраб ошга дамланган дўлма дарҳол ёдингизга келди. Балки оғзингиз сув очгандир.

Дарҳақиқат, кова ток жуда ноёб хушхўр, серқувват ва парҳез таом бўлиб қачон пайдо бўлганлиги номаълум, лекин анча узоқ ўтмишдан буён Ўрта Осиё ва Кавказ халқлари пазандалигига мансуб бўлиб келади.

Хусусан ўзбек пазандалигида кова ток таомининг анчагина хили мавжуд: кова ток дўлма, кова ток палов (ток оши), кова ток манти, кова ток буғлама, кова ток димлама кабилар. Кова токни фақат қийма билангина эмас, гуручли, жигарли, нўхотли қилиб тайёрлаш усуллари ҳам бор.

Бироқ кова ток йилнинг апрель ва май ойларидагина истеъмол қилиш мумкин бўлган мавсумий таомдир. Бу таомни қишда истеъмол этишнинг ғоят катта физиологик аҳамияти бор. Баъзан бизда баргни ипга шода қилиб кўланкада қуритиб оладилар. Кавказликларда эса бочка ёки хумга солиб тузлаб қўядилар. Ҳар иккала ҳолатда ҳам ток баргининг ўзига хос нафис нордон таъми қирқилади. Қуритганда хужайра суюқлигидаги фойдали моддалар учиб кетади, бочкага тузлаганда эса хужайра емирилиб барг дағал, «похол таъмли» бўлиб қолади.

Агар баргни консерва қилинса-чи? Бу тўғрида икки йил тажриба ўтказдим. Натижа шуки, консерваланган баргнинг ранги, тузилиши, ўзгармади. Ҳаммадан ҳам муҳимроғи, мазаси сира қирқилмади, қаҳратон қишда банкани очсангиз худди ишкомдан янги узилгандай, Ҳатто ўзига хос нафис ҳиди ҳам сақланиб қолган.

Тажрибаларим ниҳоясига етгани учун ток барги консервалаш усулини сиз ҳурматли газетхонлар билан ўртоқлашаман. Шу кунларда узумзор боғлардан йилтироқ барглардан тахминан 2000 донасини териб олинг. Тоза совуқ сувда ювиб юборгач, чавли ёки қил элакка солиб сувини сирқитиб қўйинг.

Мана шу барг учун 10 та бир летрли шиша банка ва 10 та тунука қопқоқ ҳозирланг. Банкалар иссиқ сувда ювилади, қопқоқлар эса қайноқ сувга ботириб олинади.

Ҳар бир банкага тахминан 200 донадан барг кетади, уни яхшилаб босиб тўлатинг.

Кострюлкага 5 литр сув ва 0,5 кг. «Экстра» навли туз солиб қайнатсангиз 10 процентли намакоб ҳосил бўлади. Мана шу намакобни қайноғида баргли банкаларга қуйинг. Қошиқ билан эзиб барг ораларидаги ҳавони чиқариб юборинг. Зарур бўлса яна намакобдан қуйиш керак. Хуллас, намакоб баргни кўмиб турарли қилиб қуйилади. Энди қопқоқни ёпиб буров машина ёрдамида жипслаб беркитасиз-да то совуганча қопқоғи томон тўнтариб қўясиз.

Мана шу консерва бир неча йил сақланса ҳам бузилмайди. Биз учун узоқ сақлашнинг сира ҳожати йўқ, май ойидан декабрь-январгача турса бас. Кўчада пага-пага қору, иссиқ уйингизга келиб коватоқ паловингиздан баҳраманд бўлган меҳмон сизни сира унутмас деймaн.

Карим МАҲМУДОВ,
пазандалик санъатининг устаси.

ҲАР ТЎҒРИДА

КЎЧАДА КЎМИР КОНИ

Польшанинг Волбжиха шаҳридаги Сверчевский кўчаси остида кўмир кони борлиги аниқланди. Канализация канали қазилаётган пайтда ногаҳон топилган бу кон ҳар куни кишилар билан гавжум. Улар бу ерга челак билан келиб, кўмир олиб кетишади. Кўмир ҳали-бери тугамайдиганга ўхшайди, негаки кон «қора олтин»га жуда бой.

УМРИ ҚИСҚА ТИШ ЧЎТКА

Маълумки, тиш чўтка ишлатилгандан сўнг совун билан ювиб ташланмаса, тиш, милк ва оғиз бўшлиғига микроблар тушиб, касалликка сабаб бўлиши мумкин.

Вақтнинг қадрига етувчи кишилар учун АҚШнинг бир фирмаси ғалати тишчўтка ишлаб чиқаряпти. Бу чўтка атиги бир марта ишлатиш учун мўлжалланган бўлиб, тиши узун толадан ва пластмассдан ишланган.

СУНЪИЙ ҲАЗИНА

Археолог мутахассислар тайёрлаш учун узоқ муддат талаб қилинади. Американинг Корнель университетидаги археология факультетида бу муддат қуйидагича қисқартирилди: бу ерда сунъий археология қазилмалари объекти ҳосил қилинди. 750 кубометрга яқин тепалик остига муайян тартибда одатда қазилмада топиладиган суяк парчалари, қадимий идиш-товоқ, танга, газмолларнинг нусҳалари кўмиб қўйилган.

Ҳар йили бу «хазина»нинг юздан бир бўлаги қазилиб, текшириб кўрилади. Топилмалар иқлим, ўсимликлар, ҳайвонлар ва тупроқнинг ўзи маълум вақтдан сўнг қай тарзда бузилишини тушунишда студентларга ёрдам беради.

ТЎҒОНЛАР ТЎҒОНИ

Жаҳонда энг катта тўғон Покистондаги Ҳинд дарёсида бунёд этилади. Тўғон баландлиги 148 метр, узунлиги 3 километр бўлади. Унинг олдида 250 квадрат метрга яқин майдонда кўл ҳосил бўлади. Тўғон битгач 12 минг квадрат километр майдондаги ерларни суғориш имкони туғилади.

ҚАЕРДА АҲОЛИ ЭНГ ЗИЧ?

Шаҳардаги аҳоли сонининг кўп ёки озлиги шу жойдаги аҳоли қай даражада зич ёки сийраклигидан тўла далолат бермайди.

Жаҳонда энг йирик шаҳарлардаги аҳоли зичлигини аниқлаб, шу хулосага келиш мумкин: Париж аҳоли зичлиги жиҳатдан биринчи ўринда туради. Унда бир квадрат километрга 32 минг киши тўғри келади. Иккинчи ўринда — Токио. Бу ерда худди шунча майдонда 16 минг аҳоли яшайди. Нью-Йоркда эса бир квадрат километр жойда 13200, Лондонда эса 10300 киши истиқомат қилади.

ЭКРАН ЯНГИЛИКЛАРИ

«МАХТУМҚУЛИ»

XVIII асрнинг иккинчи ярмида яшаб ижод этган Махтумқули — туркман халқининг севимли шоирларидан бири. Унинг ғазаллари шеърият муҳлисларини ҳанузгача ўзига ром этиб келади.

— Биз Махтумқули биографиясини ҳикоя қилиб бериш, унинг аниқ қиёфасини чизишни ўз олдимизга мақсад қилиб қўймадик, дейди постановкачи-режиссёр Олти Қорлиев.—Экранда кўпқиррали, шоир шахсининг шаклланишига тааллуқли бўлган воқеалар ўз аксини топади. Махтумқули биографиясига оид материаллар унинг шеърларида, замондошларининг эсдаликларида, у ҳақида тарқалган афсоналарда сақланиб қолган. Биз мана шу жуда кам, аммо ноёб материаллардан унумли фойдаландик.

Фильм шоир ва халқ, санъаткор ва жамият ҳақида баҳс этади.

Фильм сюжети икки йўлда ривожланади. Булардан бири бўлиниб-бўлиниб кетган қабилалар ўртасидаги ўзаро урушларга барҳам бериш ва туркман халқини миллат сифатида сақлаб қолиш учун Махтумқулининг актив кураш олиб борганлиги темаси, иккинчиси унинг соҳибжамол Менглига бўлган севгисидир.

Махтумқули ролини Туркманистон ёш томошабинлар театри артисти Ҳоммат Муллин ижро этади. Фильмни «Туркманфильм» кино усталари яратганлар. Фильм сценарийси О. Қорлиев, Х. Ёқубов қаламига мансуб.

«БЕГОНА ЮРТ ҚУЁШИ»

Сценарий муаллафлари: Арсен Диклич, Богдан Иованович. Режиссёр — Милутин Косовац, оператор — Миролюб Дикосавлевич, рассом — Милорад Чорович, бастакор — Зоран Христич. «Баснафильм» маҳсулоти, Югославия.

Кичкина темир йўл бекатларидан бирига Яков раҳбарлигидаги ғишт терувчилар группаси йиғилишади. Шафқатсиз ишсизлик балоси ҳамма нарсадан умидини узган бу бечораларни ўз туғилган юртидан ГФР га қувади. Улар орасида отасини шилиб қочган Гене ҳам бор. У ўзига иш ва бошпана тополмагач, бировнинг паспорти билан чет элга қочмоқчи бўлади. Хушрўйгина Ада исмли қиз ҳам поезд кутарди. Гене билан бу қиз бир-бирларига кўнгил қўйдилар. Лекин бу муҳаббат уларга бахт келтирмайди...

«ЮЗ БИРИНЧИ СЕНАТОР»

«Мафильм» маҳсулоти (Венгрия). Сценарий муаллифлари: Пал Гесте, Дёрдь Гимлит. Режиссёр — Мартон Келети, оператор — Иожеф Кадь.

Фильм воқеаси АҚШда бўлиб ўтади. Венгер кино усталари Американинг барча чиркин томонларини, бу мамлакатда бойлик жуда муҳим роль ўйнашини усталик билан очиб ташлаганлар. Фильмнинг «Юз биринчи сенатор» деб аталиши ҳам бежиз эмас. Фильмни кўрган томошабин бунинг моҳиятини тушуниб олади.

СУРАТЛАРДА: «Махтумқули» ва «Юз биринчи сенатор» фильмларидан кадрлар.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

9.55 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 10.10 — Цирк тамошолари, 10.30 — «Нурхон» (Янгийўл халқ театрининг спектакли).

13.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

16.55 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 17.00 — Қизил галстук (тележурнал). 17.40 — Телеянгиликлар, 17.50 — Олмос диёри (ҳужжатли фильм), 18.05 — Азамат ўлка ёшлари («Ёшлик» кўрсатади). 19.00 — Телеянгиликлар, 19.15 — Ҳаваскорлар концерти.

20.00 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Алишер Навоий номли Давлат академик опера ва балет театридан Тошкент хореография билим юртини битирувчилар концерти олиб кўрсатилади. 22.30 — Совет-Монгол ёшлари дўстлиги фестивали. Бадиий фильм.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 дан — Москва кўрсатади.

1 ИЮНДА
БОЛАЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ
ХАЛҚАРО КУНИ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 10.00 — «Звездочка» тележурнали, 10.45 — Совет-Монгол ёшлари клубининг очилиши («Билим» уйидан олиб кўрсатилади).

Ўзбек тилида: 12.00 — Бизнинг бахтли болаларимиз, 12.40 — Ун минг ўғил бола (бадиий фильм), 17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Мультфильм, 18.20 — «Ахборот» информацион программаси, 18.50 — Ун минут музика, 19.00 — Совет ва Монгол ёшларининг В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган III дўстлик фестивалининг тантанали очилиши («Пахтакор» стадионидан олиб кўрсатилади).

Ўзбек тилида: 21.30 — «Ахборот» информацион программаси, 22.00 — Концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 — Фрунзе телестудиясининг кўрсатишлари.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 31/V да Дилором (кундузи), Ўзбекистон хореография билим юртини битирувчиларнинг ҳисобот концерти (кечқурун), 1/VI да Ўзбекистон хореография билим юртини битирувчиларнинг ҳисобот концерти (кундузи), Марварид қидирувчилар (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 31/V да Мария Стюарт, 1/VI да Улимдан кучли.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРДА — 31/V да Тошболта ошиқ, 1/VI да Фарғона тонг отгунча, 2/VI да Катта концерт.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Бриллиант қўл — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб 9.45, 11.30 ва кундуз соат 1 да).

Эрамиздан миллион йил илгари — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Киев йўналишида — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда), НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб 10, кундуз соат 2, кеч 6 ва 8 да).

«24-25» қайтмаяпти — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун, тоқ соатларда).

Тинч кварталдаги қотиллик — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 3, 5.30, кеч 7 ярим ва 9.15 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8.40 ва 10.30 минутда бошланади)

Бриллиант қўл — «ФЕСТИВАЛЬ».
Далиллар керак — «ХИВА».
Кашмирдаги севги — ТЕЛЬМАН номли.

ХЎЖАЛИК БУЮМЛАРИ ЗАВОДИГА

машинистка, тунукасозлар, босувчилар, сирловчилар, сирли идиш-товоқларни қиздирувчилар, слесарлар: ремонтчилар, асбобсозлар; металл бўйича токарлар, ёрдамчи ишчилар, юқорида кўрсатилган мутахассисликлар бўйича ёрдамчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Сағбон кўчаси, 30 тупик, 79-уй, кадрлар бўлими.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»); — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 835212, Редактор ўринбосарлари — 835885, 836232, Масъул секретарь — 834808. Пропаганда адабиёт ва санъат бўлимлари — 831936, Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — 833786, Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — 835811 Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 839050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — 838761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 834048, Эълонлар бўлими — 838142, Коммутатор — 830249 дан 830258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётнинг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 01416. ИНДЕКС — 6469. Б—2291.